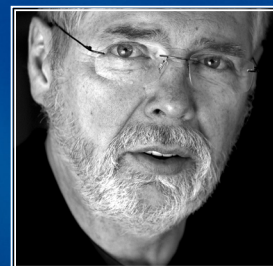

enemo

Potápění v různých podobách má v naší zemi, ač nejsme přímořským státem, dlouhou tradici. Kromě toho stále přitahuje řadu lidí svým nádechem exotiky a dobrodružství, a tak prezentace těchto aktivit v médiích všeho druhu vždy přitahovaly řadu diváků či čtenářů. To a mnohem víc píše ve svém článku Ing. Oldřich Lukš ze Společnosti pro historii potápění ČR.

Pokračování na straně 5 a 6

Přátelé potápěči, když jsem si na pozvání výjezdního zasedání Rady sdružení sportovních svazů ČR v Příbyslavi přečetl, že máme v programu na 16. června odpoledne setkání s ministryní Kateřinou Valachovou, vzpomněl jsem si na všechna předchozí víceméně formální, nekonkrétní a vágní proslovy vládních „potentátů“ na téma mládež, sport a peníze. A moje pocho-pitelná nedůvěra ve smysluplnost a přínosnost takového setkání s šéfy sportů, mezi kterými je potápěčský svaz svou velikostí a významem spíše průměrný, rostla s přibývajícím zpožděním příjezdu paní ministryně. Po několikerych omluvných vzkazech, že to nestihla, ale že při zpáteční cestě z Brna se večer zastaví, jsem si svou nedůvěru utvrdil. Jsou to „vládní slibotechny“ slyšel jsem od kolegů u stolu po večeři.

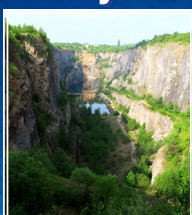
Přiznám se. Paní Kateřina překvapila a nejen mne. Dorazila po únavném celodenním politickém maratonu ještě s energií v de-vět večer mezi nás u kávy či piva debatující sportovní funkcionáři. A bez naučených frází rovnou k věci: „Vím, že vás zajímá, kolik peněz a kdy poskytnete stát na rozvoj sportu, zejména dětí a mládeže“. Klobouk dolů. Následující diskuse byla „na rovinu“. A mimo jiné v ní důrazně zaznělo: peníze na podporu sportující mládeže v klubech a jejich cvičitelé a trenéry jsou a budou přiděleny. A nejen prostřednictvím Programu VIII. Ale také přiznala, že v rozdělování dotací jsou i „zmatky“, kritéria jsou různě vykládána. Například chybí jednoznačná definice, kdo je to trenér, instruktor či cvičitel a podobně. Věkové limity pro děti a mládež má každý sport jiné. Vše mi to dobře rezonovalo se situací v našem potápěčství (ofici-ální termín). Máme sice kvalifikační kategorie pro malé potápěče jako Delfín a Junior a podobně, ale to jsou jen jednorázové finanč-ně drahé kurzy. Zcela absentuje metodika soustavného systému přípravy a celoroční péče o dětské potápěče. Máme sice trenéry závodního ploutvového plavání a orientačního potápění. Ale pro dětské zájemce o nezávodní rekreační potápění, jejichž rodiče ne-mohou či nechtějí hned platit mnohatisícové částky za několika-denní kurz, nemáme oficiálně žádnou alternativu. Respektive máme! V některých našich potápěčských klubech vznikly na zá-kladě přirozené potřeby věnovat se dětem průběžně a pravidelně celý rok dobře fungující klubové projekty. Kluby si samy vybraly a jmenovaly své trenéry mládeže z řad zkušených a znalých potá-pěčů a organizují si vše. Vím, o čem píši: v našem plzeňském klu-bu OSAC již druhý rok realizujeme projekt bazénové přípravy bez-pečného plavání a potápění pro mládež od šesti do patnácti let. Tři skupiny celkem pětáctičti dětí pravidelně každý pátek deset mě-síců v roce navštěvují v bazénu se svými trenéry (a za dohledu rodičů na břehu) vše potřebné pro potápění – od plavání, šnorchlování až k použití potápěčských přístrojů. Máme své klubové učební os-novy, bezpečnostní pravidla a vlastní dohody s klubovými trenéry. A v souladu s „ministerskými“ programy pro rozvoj mládežnického sportu. Berte to i jako apel pro náš potápěčský svaz: Kde je vůle, tam je cesta...

Ing. Jaroslav Hudec,
předseda klubu OSAC Plzeň a viceprezident SČP

V tomto čísle najdete ...

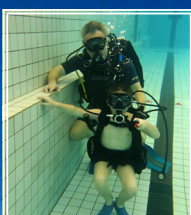
... strana 2 a 3
Neztrácejte se na moři

... strana 4
Plzeňští potápěči
v Americe

... strana 5 a 6
Společnost pro historii
potápění ČR

... strana 7
Potápěčské akce OSAC
pro pěstounské rodiny

... strana 8
Plníme svazovou
fotodatabázi

... strana 9
Ápnea v akci

... strana 10
Co se u nás děje

Neztrácejte se na moři

Neztrácejte se, a když už by k tomu došlo, posilte své šance na znovunalezení.

Být ztracen nebo opuštěn na moři patří asi k nejobávanější situaci, do jaké se může potápěč vůbec dostat. Nikdo nestojí o zkušenost, jaké to je ocitnout se sám na hladině někde uprostřed oceánu. Naštěstí k tomu nedochází příliš často a díky určitým znalostem a dovednostem lze snížit nebezpečí ztracení se na moři na minimum.

Proč se potápěči ztrácejí?

Potápěči se mohou ztratit jednoduše proto, že na ně zapomene posádka lodi, která se vrátí do přístupu bez nich, nebo se potápěč ztratí, protože se vynořil příliš daleko od lodi (nebo od pobřeží). I když by pečlivé spočítání členů týmu vedoucím potápěčského výletu mělo možnost ztráty potápěče vyloučit, vymoření se na hladinu daleko od lodi nebo od pobřeží představuje vážnější problém, který může souviset například s těmito skutečnostmi:

- Proudů pod vodou nebo na hladině (včetně drift potápění): I když ponory v proudech (drift dives) mohou přinést krásné zážitky, je k tomu zapotřebí určité praxe či se potápět s někým, kdo má s tímto druhem potápění zkušenosti.
- Povětrnostní podmínky: Tma (při nočním potápění), déšť a vysoké vlny výrazně snižují viditelnost.
- Nedostatečné potápěčské dovednosti (pro navigaci pod vodou): Ztratit se pod vodou může vést k tomu, že se dostanete daleko od lodi nebo od pobřeží a v některých potápěčských oblastech ztratit se bohužel netrvá dlouho.
- Technické problémy (např. problém s motorem): Při potápění z lodi by měl mít kapitán možnost vás během ponoru sledovat, pokud by se však na lodi vyskytl nějaký technický problém, může se potápěč prouděním dostat od lodi příliš daleko.
- Nouzové situace během ponoru: Problém s materiálem nebo dokonce s nedostatkem vzduchu může ukončit ponor dříve, než se čekalo. Jestliže se potápěč v takovém okamžiku nachází daleko od lodi, může mu činit potíže dostat se zpět k lodi nebo pobřeží. Posádka ale neočekává jeho vymoření tak brzy, proto hladinu (ještě) nesleduje.
- Potápění z člunu bez posádky: A co když se z nějakého důvodu vynoří potápěč k hladině

© STEPHEN FRINK

a nemůže se dostat ke svému člunu nebo mu člun dokonce odplul? I když je v některých oblastech zavedenou praxí nechat člun zakotven a potápět se všichni společně, měli byste se takového způsobu vyvarovat. A když už se praktikuje, měl by se poblíž ponoru vyskytovat bezpečný výstup na břeh (což však většinou nebývá).

- Fyzická kondice: Zde se jedná o případy, kdy potápěč nese příliš velkou zátěž nebo má slabou fyzickou kondici, přičemž jedno nebo druhé (někdy i obojí) mu nedovoluje bezpečně doplatit k člunu, což samozřejmě zvyšuje nebezpečí možnosti ztratit se. Uplavat 100 metrů na hladině s plnou zátěží i při malých vlnách a slabém proudění je něco docela jiného, než uplatit 100 metrů v bazénu.

Jsem ztracen... Co teď?

Uvědomte si, že vy možná člun nebo břeh vidíte,

ale vaši přátelé nebo posádka člunu nevidí vás. Důvod je prostý: na mořské hladině jste jen tečka! Z vody vyčnívá jen hlava s rameny. Jinými slovy: je zapotřebí zvýšit svou viditelnost a použít nějaký prostředek pro upoutání pozornosti. Průzkumy ukázaly, že fluorescenční zelená (zeleňožlutá) a fluorescenční oranžová jsou nejlépe viditelné barvy. Tyto dvě barvy ve fluorescenčním provedení, spolu s jasně žlutou, zelenou a oranžovou, způsobí, že budete viditelnější a tedy i bezpečnější. Čím větší bude kontrast mezi vámi a hladinou moře, tím snadněji budete ke spatření. Viditelnost také zlepšuje použití reflektorů (SOLAS) a někteří výrobci již zasadili odrazné proužky do kompenzátoru vzlaku, potápěčských obleků i kulek.

Vizuální

Hladinová signální bójka (SMB)

Použití SMB nemá pouze signalizovat posádkám člunů, že jste pod vodou, účelem je také tímto

© USCG/NICK AMEEN

Vážení sportovní přátelé,

Lékařská komise SPČR s potěšením přijala nabídku Národní kanceláře DAN Europe Česko na spolupráci v různých oblastech potápěčské medicíny a zejména v publikaci aktuálních edukačních článků z vědeckého magazínu Diving Alert Network Alert Diver. Věříme, že informace, které se dostávají tisícům potápěčů celého světa potěší a poučí i naše členy a ostatní příznivce potápění.

Pěkné léto a průzračnou vodu přeje

MUDr. Pavel Macura
Prezident SČP
Předseda lékařské komise SPČR

BRAXTON EZELL PHOTO

způsobem umožnit právě té „vaší“ posádce snadno vás sledovat na hladině. Bójka však není příliš velká a nevyčnívá z vody dost vysoko, aby byla viditelná z větší vzdálenosti.

Nafukovací bójka SMB (také známá jako „záchranná uzenka“)

Nafukovací bójka se většinou používá během bezpečnostních přestávek k vyznačení aktuální polohy potápěče. Nafukuje se v hloubce nebo na hladině a z vody vyčnívá o hodně více než standardní bójka. Bývá provedena v jasných barvách, některé typy jsou opatřeny i reflektory a úchytkami pro stroboskopy, světelné tyčinky nebo podobná světelná tělesa. Některá speciální provedení těchto nafukovacích bójek obsahují i malou záchrannou soupravu sestávající z píšťalky, světelné tyčinky nebo signalizačního zrcátka.

Signalizační zrcátko

Jedná se o malé zrcátko, kterým se odráží sluneční světlo s cílem upoutat pozornost lidí ve člunu, na břehu nebo dokonce v letadle či vrtulníku.

Potápěčská světla, stroboskopy a blikací světýlka

Tyto pomůcky jsou velmi důležité v noci a používají se na hladině k signalizaci potápěčovy polohy.

Záchranná signalizační stuha

Dlouhá vizuálně nápadná signalizační stuha plovoucí na hladině bývá velmi užitečným pomocníkem hlavně při pátracích akcích prováděných ze vzduchu. Stuha významně zvětší velikost potápěče o dlouhou jasnou a širokou oranžovou polyetylenovou fólii. Ze vzduchu je viditelná i na vzdálenost 2 kilometrů. Záchranné stuhy bývají různých velikostí a některé mohou být kvůli lepší viditelnosti vybaveny i reflektory SOLAS nebo chemickými svítilnami, což je užitečné hlavně v noci.

Zvuková

Píšťalka

Zvuk píšťalky se nese dále než zvuk lidského hlasu (i když potápěč křičí), proto je pravděpodobnost jejího zaslechnutí mnohem vyšší. Doporučuje se používat píšťalku bez kuličky, protože je hlasitější.

Potápěčský alarm (vzduchová houkačka)

Tato akustická pomůcka je mnohem hlučnější než píšťalka, ale funguje jen s použitím vzduchu z potápěčské lahve. Na trhu existuje několik druhů vzduchových houkaček, které se připojují mezi hadici inflátoru a inflátor kompenzátoru vzlaku.

Pyrotechnika

Světlice, kouřové signály a další pyrotechnické pomůcky jsou nejčastější záchranné prostředky dostupné a používané na lodích a člunech. Prakticky nikdy je však nepoužívají samotní potápěči, protože tyto materiály si neberou s sebou na ponor.

Elektronická

Osobní radiobóje (PLB)

Osobní radiobóje PLB upozorní vyhledávací a záchranné služby vysláním kódované zprávy na tísňové frekvenci 406 MHz do nejbližšího koordinačního střediska. Má-li PLB také vestavěný systém GPS, umožní to záchranným službám zaměřit potápěče s přesností na +/- 60 metrů. Když se záchranné služby dostanou do příslušné oblasti, mohou si najít přesnou polohu potápěče pomocí vestavěného přibližovacího vysíláče pracujícího na frekvenci 121,5 MHz. Jakmile se tento přístroj aktivuje, vydrží jeho funkčnost po dobu 24-48 hodin. Osobní radiobóje PLB nepodléhají žádnému speciálnímu povolení a jejich vlastnictvím tak nevznikají žádné další náklady (samozřejmě kromě pořizovacích), nicméně musí být zaregistrovány na konkrétní osobu. Většina radiobójí však není konstruována pro potápění se pod vodou, jen několik málo výrobců k nim nabízí vodotěsný kryt nebo je dodává přímo v provedení odolném na vodu i tlak.

Existují i jiné vyhledávací pomůcky, u kterých se však za používání vyžaduje roční předplatné u různých soukromých společností, nebo které jsou omezené frekvencí 121,5 Mhz a/nebo technologií GPS, což je činí ve srovnání s běžnými radiobójemi méně zajímavými.

ENOS

Systém ENOS® funguje samostatně a nezávisle na pomoci od jiných záchranných složek a služeb. Skládá se z přijímače (umístěného na palubě potápěčského člunu) a jedné nebo více vysílaček, které mají u sebe potápěči.

V případě potřeby potápěč zapne vysílačku systému ENOS® a jeho poloha (GPS) se vyšle do přijímače na bezplatné frekvenci. Poloha vysílačky ENOS®, její vzdálenost a směr k přijímači se znázorní na displeji přijímače.

Rádío VHF – satelitní telefon

Ke standardní námořní komunikaci mezi čluny se používají rádia fungující v rozsahu velmi krátkých frekvencí, nicméně k provozu takového zařízení je potřeba zvláštního povolení.

I když jsou vodotěsná rádia celkem běžnou záležitostí, rádia VHF pro potápění prakticky neexistují. Jedinou výjimkou je Nautilus Lifeline, protože je opatřené speciálním vodotěsným a tlakovzdorným krytem. Ruční rádia VHF mají jen omezený dosah a navíc by musel mít potápěčský člun (nebo jiné čluny v blízkosti) přijímač pro přijetí příslušného signálu. Nautilus Lifeline má také zabudované tlačítko pro použití v nouzi, kterým se oznámí koordináty vysíláče přístroje všem člunům (které mají technické vybavení schopné takový signál přijmout) v rozsahu 50 km, ale je k tomu nutné mít číslo MMSI, a to se v mnoha zemích poskytuje pouze lodím. Tato skutečnost výrazně limituje použití tohoto zařízení samotným potápěčem.

Další možností je použití satelitního telefonu, ale i pro ten je nutný kryt pod vodu. Tímto přístrojem se dá zavolat prakticky komukoliv na světě a díky satelitní technice je také možné určit přibližnou polohu uživatele.

BACK COVER

Tato bezpečnostní kampaň uvádí některé pomůcky, jejichž pomocí lze snížit nebezpečí ztratit se na moři. I když se doporučuje potápět se alespoň s jedním vizuálním a jedním zvukovým signálním zařízením, kolik takových prvků a z jakých materiálů byste měli mít s sebou, abyste co nejvíce snížili riziko ztratit se na moři - to bude záležet na rozhodnutí, kolik finančních prostředků chcete k tomuto účelu vynaložit a také na prostředí, kde se budete potápět. Některé pomůcky a materiály významně zvyšují šance na znovunalezení, jejich cena však může být dost vysoká. Jiné signální prostředky mohou být levnější, ale jejich účinnost bývá nižší. Co si tedy vezmete s sebou na příští potápěčskou akci?

© STEPHEN FRINK

Plzeňští potápěči v Americe

Letošní čtvrtý květnový víkend prožilo osm desítek potápěčů z plzeňského klubu OSAC v Americe. Scenérie kaňonu divokého Západu svírající dvě propojená jezera a přístup jen skalním tunelem byly reálnou dekorací pro tábornický pobyt naší potápěčské party dospělých a dětí. V krásné skalnaté přírodě pamatující natáčení legendárního filmu Limonádový Joe jsme si dva dny užívali jarní slunce a chladivé koupele věčně studené jezerní vody.

A vše se odehrálo jen pár desítek kilometrů od Plzně! Podařilo se nám dohodnout s firmou Lomy Mořina dvoudenní exkluzivní návštěvu veřejnosti uzavřeného lomu Velká Amerika jen pro náš klub. Samozřejmě, že za dodržení povinných bezpečnostních předpisů a přísných podmínek pro vstup nepovolaných osob. Naší důležitou organizační starostí bylo zajištění vjezdu aut s potápěčskou výstrojí a dovoz dříví na táborák.

areálu. Nejprve projela auta s bagáží a za nimi jsme po zamknutí vrat sešli dolů k vodě, postavili altán, vyvěsili vlajku OSAC a utábořili se. Slunce pátilo, bylo horko a tak se někteří nezdřžovali vykládáním a přípravou potápěčské výstroje a rovnou naskákali do studené vody, aby se ochladili. Ponory byly náročnější na orientaci, protože voda byla po předchozích deštích trochu zakalená, ale pomocí kompasu a hlavně díky dobře vyvázaným šňůrám

i vzájemně nabízené koláče a buchty. Mezitím si neúnavná mládež zvědavě prohlížela vstupy do štol vytesané ve skalách kolem jezer. V romantickém a relativně členitém prostoru Velké Ameriky se přes osmdesát účastníků lehce rozptýlilo, takže si každý našel to své správné místo na relaxování a odpočinek či skupinové debatování o potápění a podobně.

Potvrzením, že se akce vydařila, je spontánní přání všech účastníků, abychom si výlet do Ameriky za rok opět zopakovali...

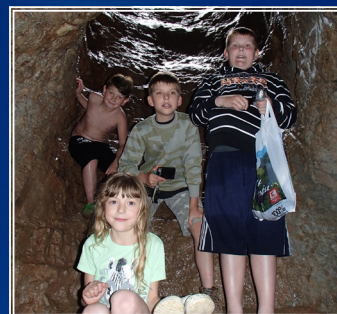
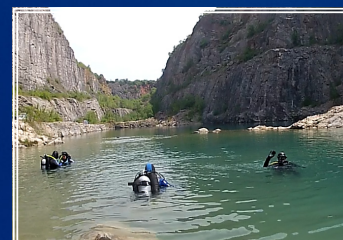
Text: Ing. Jaroslav Hudec, předseda klubu OSAC Plzeň a viceprezident SCP
Foto: Klub OSAC, www.osac.cz

Sraz naší početné skupiny byl v sobotu ráno u vjezdu do tunelu, který je jedinou přístupovou cestou do

jsme si prohlédli všechny podvodní atrakce. Z dřívějších návštěv jsme si pamatovali keson, pneumatiky, torza těžebních strojů. Mohu potvrdit, že jsou stále na svých místech. Ponory nám zpestřilo setkání s rybami, kterých však v lomu není mnoho.

Po vykoupaní a ponorech všem zachutnalo klasické cestovní občerstvení. Každý si vzal vlastní zásoby. Podle vůně bylo poznat, že převažovaly opečené klobásy. Zachutnaly

Společnost pro historii potápění ČR

Potápění v různých podobách má v naší zemi, ač nejsme přímořským státem, dlouhou tradici. Kromě toho stále přitahuje řadu lidí svým nádechem exotiky a dobrodružství, a tak prezentace těchto aktivit v médiích všeho druhu vždy přitahovaly řadu diváků či čtenářů.

Od konce 19. století, kdy byly již sériově vyráběny přilbové skafandry, byla tato technika v první řadě využita v rakousko-uherské monarchii v jejím válečném námořnictvu a již zde nacházíme první Čechy-potápěče, kteří tuto profesi přivážejí do své nové země – do Československa.

Ještě před válkou byla potápěčská technika využita při průzkumu sifonů řečiště Punkvy, kdy byl využit zapůjčený přilbový skafandr firmy Westfalia s unikátním dýchacím přístrojem s uzavřeným okruhem a používající dýchací směs vzduch/kyslík (čili to, co dnes nazýváme Nitroxem). Zde byl použit přilbový skafandr i v čase 1. republiky, ale jednalo se již o jiný skafandr a to výrobek firmy Draeger v německém Luebecku.

Poté se zde v naší republice pracovní potápění velmi rychle ujalo a to zejména díky stavbám vodních děl na našich řekách a tím si ukázalo svůj hlavní směr existence do budoucnosti. Další uplatnění pak našli potápěči u ženijních útvarů Československé armády, avšak ve velmi omezeném rozsahu.

Úspěšný start měla tato profese u profesionálních hasičských sborů, kdy v roce 1938 u pražského hasičského sboru byla utvořena první potápěčská skupina a byly pro ni zakoupeny dva přilbové skafandry a dva lehké potápěčské skafandry s kuklou a možností připojení nezávislého dýchacího přístroje. Tito potápěči sporadicky pracovali pod vodou i za Protektorátu a v květnu 1945 se podíleli na vyhledání a vyzdvižení částí glotiny, se kterou byli na Pankráci popravováni hrdinové našeho odboje proti německé okupaci.

Po 2. světové válce došlo k dalšímu rozvoji profesionálního potápění s ohledem na potřebu rychlé opravy vodních děl poničených válečnými událostmi, což bylo navíc podpořeno dodávkou

několika potápěčských souprav Siebe – Gorman, které nám byly dodány v rámci poválečné pomoci UNRRA.

Zde, kromě již zmíněných profesionálů pro stavbu a opravy vodních děl, byly další potápěčské týmy vytvořeny u baňských záchranářů, armády a policie. Zásadním přelomem v potápění byl vynález aqualungu dvěma Francouzi J.Y. Cousteauem a E. Gagnanem, který poprvé umožnil potápěči volný pohyb pod vodou bez závislosti dodávky vzduchu hadicí nad hladinou vody. Tento přístroj se stal inspirací mnoha dalších konstruktérů, kteří takovou techniku rovněž sestavili. V Československu to byla potápěčská souprava PL 40/401 pro ČSLA a potápěčský pří-

stroj Rekord, určený zejména pro výcvik potápěčů ve Svazarmu. Nastal rychlý rozvoj potápění, kdy byly vycvičeny stovky potápěčů, bez ohledu na skutečnost, že šance dostat se v této době k nějakému moři byla minimální. O to více kvetlo potápění v tuzemských vodách a českoslovenští „pionýři potápění“ pronikali do všech možných i nemožných lokalit stojatých i proudících vod. Zájem o potápění trvá až do současnosti, ale je politováníhodné, že někteří „takypotápěči“ berou tyto aktivity jako adrenalinový sport s cílem překonat různé „rekordy“, což již vedlo k řadě fatálních nehod.

Všechno toto široké a pestré spektrum potápění vedlo k tomu, že se začali objevovat zájemci, které začalo zajímat, jak to vlastně s tou historií potápění v našich zemích bylo. Brzy jim bylo jasné, že jako jednotlivci se ve svém bádání moc daleko nedostanou.

První pokusy o vznik nějakého seskupení zabývajícího se zkoumáním historie potápění začaly již v 80. letech minulého století, kdy Pavel Katz a Jiří Trpík zahájili jednání o možnosti vzniku pracovní skupiny shromažďující zájemce o historii potápění „pod křídly“ Klubu přátel NTM. Podporu těmto jednáním dal Oldřich Lukš, předseda technické komise Ústřední rady potápěčů a vodáků Svazarmu ČSSR, neboť bez podpory nějaké organizace, jež byla s ohledem na tehdejší společenské poměry oficiálně schválena, by tyto kroky byly bez šance realizace.

Došlo ke shromažďování potápěčských artefaktů, literatury, filmů, fotografií a řady dalších předmětů souvisejících s potápěním a toto vše se stalo základem sbírky potápěčské techniky, která je nyní uložena v depozitářích NTM Praha. Podařilo se uspořádat i řadu setkání veteránů a zájemců o historii potápění, kde byly prezentovány

i zajímavé exempláře potápěčské techniky, jež se již nacházela ve sbírkách NTM.

Postupně však docházelo k útlumu těchto aktivit vzhledem k aktuální situaci v tehdejší společnosti a tak se zase většina zájemců o historii potápění vrátila ke svému osobnímu světu.

Změna společenského systému po roce 1989, jež vytvořila podmínky k rozvoji individuálních schopností, přispěla i k tomu, že se oživil zájem i o historii potápění.

Není tudíž divu, že řada potápěčů („služebně starších i mladších“) se začala zabývat myšlenkou vytvořit prostor či seskupení takovéhoto zájemců, kteří by se zabývali bádáním v této oblasti lidského konání a shromažďováním různých artefaktů potápění, aby historii této aktivity zachovali pro své potomky v budoucnosti. První takovou „vlastovkou nového světa“ byla od roku 2004 setkání zájemců a dalších osob v klubovně Vodního klubu o.p.s., kde Jiří Trpík předváděl své potápěčské filmy ze svého archivu a též zde občas byly přednášky k významným událostem potápěčského světa.

Vbrzku však účastníci těchto setkání pociťovali, že je třeba posunout se někam dále. Zde svým dílem přispěl Petr Katz, který vyprávěl o Společnosti historie potápění v Austrálii a řekl, že podobnou záležitost by bylo vhodné realizovat také zde u nás, v České republice. Stali se tak společně s Janem Eisenmannem iniciátory této staronové aktivity a neprodleně začali na této věci pracovat. Spolu s Jirkou Trpíkem oslovili řadu potápěčů „starší věkové kategorie“ a začali připravovat zakládající Valnou hromadu s cílem vytvořit Společnost pro historii potápění ČR. Již v úvodu těchto příprav bylo řečeno, že se členy této Společnosti mohou stát i zahraniční zájemci, což bylo zejména cíleno na naše slovenské kamarády, kteří (zatím) o založení takové Společnosti neuvažovali.

Na základě těchto podnětů se sešli zájemci o tuto činnost památného dne 13.12.2008 (nebyl to pátek !!!) v restauraci Na Kovárně v Praze –

Holešovicích a na ustavující Valné hromadě založili Společnost pro historii potápění ČR.

Toto nové občanské sdružení (nyní spolek) si vzalo za cíl zejména dokumentaci historie potápěčského oboru na území Čech, Moravy, Slezska a Slovenska.

Naplnění takto stanoveného rámcového cíle chce Společnost dosahovat zejména:

- podporou a rozvojem sběru dat a dokumentů,
- tříděním, katalogizací a uchováváním získaných poznatků,
- sběrem a uchováváním předmětů spojených s historií potápění,
- pořádáním výstav, přednášek a exkurzí,
- výchovnou, vzdělávací, osvětovou a propagační činností,
- mezinárodní spoluprací.

Společnost při plnění svého poslání chce spolupracovat s příslušnými státními orgány, organizacemi a institucemi.

Stejně tak chce spolupracovat se všemi subjekty, které mají zájem o tuto oblast aktivit. Uvítáme i komerční organizace, které by tyto aktivity podporovaly.

Zejména však ve svých řadách uvítáme všechny zájemce o aktivity v této oblasti potápění.

Výše uvedené řádky popisují, jaké peripetie jsme řešili k úspěšnému zahájení činnosti Společnosti, a tak nyní mohu uvést jako příklad zajímavosti z počátků naší práce pod hlavičkou Společnosti.

Na první standardní Valné hromadě jsme vyslechli rozsáhlou přednášku o tragických událostech při potápění na Hincově plese, dále jsme vyslechli rozsáhlou prezentaci firmy LOLA o její historii a současnosti a shlédli jsme dvoudílný film Svět bez slunce o pokusech bydlení JYC pod vodou v Rudém moři. V červenci roku 2009 jsme zavítali na potápěčský tábor Guláška na senecských jezerech, kde jsme v rámci týdenního programu přednesli prezentace o historii aqualungu, o záchranných potápěčských přístrojích ČSLA, o historii fotografování a filmování pod vodou s předvedením sbírky pouzder na tyto přístroje, o čs. potápěčských expedicích na Kubu, o historii a současnosti firmy AGAMA a vše spojili s potápěním v nádherné čisté vodě tamního jezera. Na podzimní Valné hromadě jsme vyslechli přednášku o historii potápění v Polsku od tamního prezidenta Společnosti W. Wachowského a dále o profesoru Wopjtusiakovi, který ke svým podmořským průzkumům používal otevřenou potápěčskou přilbu. V tomto roce jsme rovněž zahájili budování depozitáře v Kounicově domě v ČL, kde jsme získali prostory díky spolupráci se Svazem českých potápěčů. Tato první etapa činnosti naší Společnosti vyvrcholila na jaře 2010 výstavou potápěčských přilb v Neratovicích, spojenou s řadou přednášek souvisejících s výstavními exponáty. O této výstavě a dalších pokračujících aktivitách Společnosti zase příště.

Text: Ing. Oldřich Lukš
Foto: Společnost pro historii potápění ČR

Potápěčské akce OSAC pro pěstounské rodiny

V Česku je bohužel stále dost dětí, které nemohou vyrůstat se svými biologickými rodiči. Důvodem bývá fakt, že se rodiče o dítě neumí, nemůžou anebo nechťejí starat. Takovým dětem je potřeba zajistit včasnou, účinnou a citlivou pomoc. Jednou z možností je pěstounská péče. Ale stále chybějí lidé, kteří se dokáží o děti postarat. Sdružení pěstounských rodin je neziskovka, která pomáhá náhradním rodinám, poskytuje komplexní služby v oblasti pěstounské péče.

Před sedmi lety přišel Jindra Tomáš, člen našeho klubu OSAC Plzeň s tím, že jeho dcera Veronika ve Sdružení pořádá pro pěstounské rodiny různé akce a navrhl, abychom jim pomohli. Tak vznikla dnes již tradiční spolupráce: zveme k nám jako hosty naše přátele ze Sdružení pěstounských rodin. Protože máme pro náš potápěčský trénink po celý školní rok v nájmu každý pátek dva bazény na hodinu a půl, domluví Veronika skupinu dětí s jejich pěstouny a my jim připravíme bazénový program. V malém bazénu si hrají, koupou a cachtají ti nejmenší a ve velkém se střídají velké děti s dospělými. Zkouší si nejen plavání s ploutvemi, ale máme pro ně i připravené potápěčské vybavení. Po pečlivém poučení a ukázce absolvují jednotlivě s doprovodem v bazénu tzv. „potápěčské okénko“. Průvodci pod vodou jsou vždy vybraní zkušení potápěči našeho

klubu. Nejčastěji Jarda Šimůnek, Jindra Tomáš, Vláďa Levý, Luboš Filip a Radek Němeček, další sekundují na břehu i ve vodě. Všichni zájemci o vyzkoušení si prvních potápěčských zážitků z řad dětí a pěstounů byli vždy nadšeni – byl to pro ně mimořádný zážitek a nová zkušenost. A když je v bazénu pod vodou stihnou i nafotit a nafilmovat, dostanou na památku také obrázky a video ze svého prvního ponoru.

Pro děti a jejich pěstounské rodiny jsou pořádány různé akce. Mezi nimi byla i návštěva naší podvodní pozorovatelny OSAC SČP umístěné v lomu Lomeček nedaleko Domažlic. Výlet uspořádala plzeňská poradna pěstounských rodin. Pro děti a jejich doprovod byl sestup do osmimetrové hloubky a pozorování ryb a potápěčů opravdu super zážitek. A pro nás bylo největší pochvalou, když jsme si o tom přečetli zprávy a poděkování nám potápěčům v magazínu Průvodce náhradní rodinnou péčí.

Také letos na jaře v pátek 8.4.2016 přijela skupina dětí a pěstounů vyzkoušet si v plzeňském bazénu OSAC zaplavat a „zabublat“ v rámci našeho bazénového potápěčského tréninku. Partu pěstounů s dětmi jsme rozdělili do velkého a malého bazénu a po krátkém brífinku si opět všichni spokojeně užívali bazénový program. Je proto logické, že po vydařeném večeru jsme se dohodli pokračovat ve spolupráci i v dalších letech...

Text: Ing. Jaroslav Hudec,
předseda klubu OSAC Plzeň a viceprezident SČP
Foto: klub OSAC, www.osac.cz

Plníme svazovou fotodatabázi

Fotoarchiv 2016–2019 (schváleno prezídiem SČP 18. 3. 2016)

Cíl: pravidelná aktualizace a plnění vlastní fotodatabáze

Prostředek: postupné zapůjčování fotoaparátů jednotlivým klubům po dobu cca 3 let

Schválený postup:

- 1) Vybrali jsme a zakoupili prvních 5 ks podvodních fotoaparátů Nikon Coolpix S33.
- 2) Zapůjčili jsme tyto fotoaparáty prvním 5 klubům v žebříčku dle počtu evidovaných dětí.

Zapůjčka obsahuje následující podmínky:

- každý měsíc dodat na Svaz fotografie minimálně z jedné klubové akce
  - dodávat fotografie po dobu 6 měsíců
  - pokud nebudou splněny podmínky, vrácení fotoaparátu!!!
  - pokud bude vše splněno, zůstává fotoaparát nadále v klubu již bez dalších povinností
  - autorská práva k dodaným fotografiím přecházejí na Svaz
  - možnost označit nějakou fotografii jako „soutěžní“ (pokud ji fotil člen klubu/Svazu mladší 18 let)
- 3) Po uplynutí doby 6 měsíců vyhlásíme nejlepší dětské fotografie s věcnou odměnou a zveřejníme je v eNemu a Oceánu.
  - 4) Dále nakoupíme dalších 5 fotoaparátů a nabídneme tuto možnost dalším 5 klubům, opět podle velikosti dětské základny.

Podle současných počtů dětí by tato akce mohla trvat cca 3 roky se stálým přísunem nových fotografií, různého charakteru akcí a různých míst ČR.

Apnea v akci

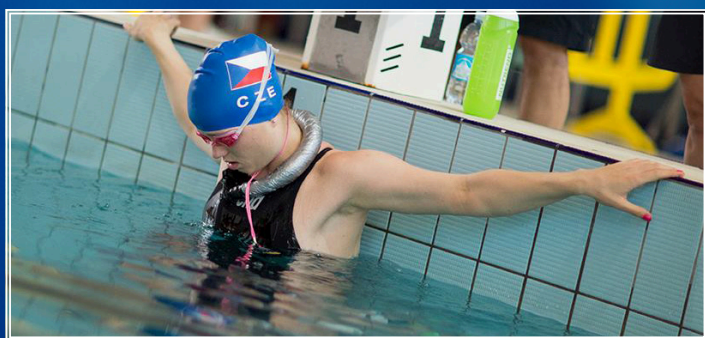
Mistryní světa CMAS v potápění na nádech 2016 se stala již podruhé Gabriela Grézlová, která získala v disciplíně statická apnea titul mistryně světa, když zdržela dech na 7:09 minuty.

Světový šampionát CMAS 9th Apnea Indoor World Championship 2016, který pořádá organizace CMAS, se letos konal v první polovině června 2016 v italském Lignanu. Českou republiku reprezentovaly Gabriela Grézlová a Barbora Ivanská, obě z týmu APNEAMAN. Soutěžilo se v disciplínách dynamická apnea bez ploutví, speed apnea (100 metrů na čas), statická apnea, 16x 50 metrů, dynamická apnea bi fins a dynamická apnea s monoploutví.

Gabriela Grézlová po svém výkonu, kdy zdržela dech na 7:09 minuty, uvedla: „Jsem ráda, že to dobře do-

Vynikající byla na šampionátu v dynamických disciplínách také Barbora Ivanská, která se výkonem 175 metru v disciplíně dynamická apnea s bi fins umístila na krásném 4. místě, čtvrté místo si Barbora také vyplavala disciplíně 16x 50 metrů s časem 15:25 minut. Barbora Ivanská dále závodila v dynamické apnoji bez ploutví (7. místo) a s monoploutví (16. místo).

S výjimkou statické apnoe byly ve všech disciplínách vytvořeny nové světové rekordy - především v dynamické apnoji s monoploutví padaly „magické hranice“: 300 metrů v dy-

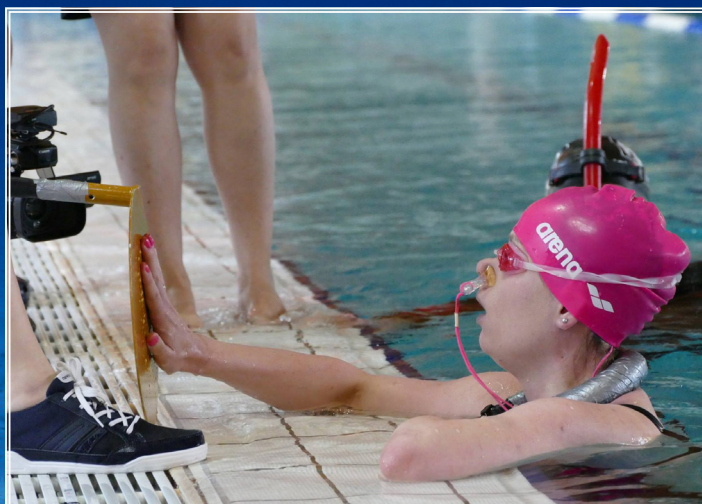
padlo, těsně před odjezdem na mistrovství jsem dostala zánět průdušek, tak bylo jasné, že na rekordy to letos nebude. S časem tedy vůbec spokojená nejsem, protože mám na víc. Nicméně s ohledem na aktuální zdravotní stav jsem nechtěla zbytečně riskovat, takže jakmile mi Bára řekla, že jsem první, šla jsem z vody a to s velikou rezervou.“ Ve své druhé disciplíně skončila Gabriela s výkonem 162,09 metru na 10. místě.

namice u mužů a 250 metrů u žen. Obě české závodnice se domů vrátily s obrovskou motivací do dalšího tréninku.

Apnea – výsledky družstev

Na konci května proběhl ve francouzském Lyonu první ročník CMAS mezinárodního závodu. Jmenoval se OPEN APNEE a byl velice unikátní, protože se zde soutěžilo v pěti různých disciplínách. A to ve statické, dynamické s ploutvemi a bez ploutví, speed 100 a 16x 50. Jednalo se o první ročník závodu. Účastnilo se 9 týmů po pěti atletech. Za český tým Apneaman závodili: Martin Zajac, Michal Švadlenka, Michal Řišian, Jana Škrobová a Katka Šuranská. Českému družstvu se povedlo vyhrát v soutěži družstev. „Bylo to pro nás velké překvapení, protože zde závodila i část francouzské reprezentace a některé disciplíny jsme si zkusili poprvé. Také se vyhlášovaly jednotlivé závody, kde jsme získali 6 zlatých, 1 stříbrnou a 2 bronzové medaile,“ uvedli zástupci klubu.

Cena Jiřího Gutha-Jarkovského

Gabriela Grézlová se dostala do užší desetičlenné nominace na Cenu Jiřího Gutha Jarkovského, oceňující nejhodnotnější sportovní výkon roku, za rok 2016.

Cena zakladatele českého olympismu vznikla v roce 1933, o rok později jí jako první převzal vzpěrač Václav Pšenička. V roce 1948 jí získal slavný běžec Emil Zátopek. Nejvyšší sportovní ocenění Českého olympijského výboru pak bylo obnoveno v roce 1994. Autorem plastiky sochy bohyně Niké je Otakar Španiel. Jména vítězů jsou zanesena na kovové desce na mramorovém podstavci. Ocenění sportovci si odnášejí speciální plakety. Letos volili vítěze účastníci olympijských her z Londýna 2012, Soči 2014, Světových her v Cali 2013 a Evropských her v Baku 2015. Desítku kandidátů sestavila pro volbu Komise sportovců ČOV na základě námětů od sportovních svazů a složek a komisí Českého olympijského výboru.

V elektronické volbě má každý sportovec pouze jeden hlas. Za rok 2014 ocenili hlasující horolezce Radka Jaroše, který dokončil Korunu Himaláje, za rok 2015 i 2016 veslařského šampiona Ondřeje Synka.

Co se u nás děje

Světový pohár Masters

11. a 12. června se v bazénu na Šutce konal III. Světový pohár Masters PP a DPP pod záštitou Klubu Modrá Hvězda Praha. Závodů se zúčastnilo více jak 200 sportovců a atmosféra byla opravdu skvělá. Fotky z Facebooku Fanclub Modrá Hvězda.

Balíčky pro děti jsou rozdány

Balíčky pro malé potápěče již mají své majitele. Každý z nich se skládal z baňušku, plavecké čepice, brýlí a klíčenky. Celkem jsme do 36 klubů, které mají děti do 15 let, rozdali 700 dětských motivačních balíčků. Věříme, že přispějeme k ještě větší oblibě sportovního „koníčka“ vašich malých svěřenců, závodníků a sportovců. Na fotce se z dáreků radují malí potápěči z klubu Manta-diving ze Strakonice.

MS ploutvařů

Letošní MS seniorů, které se konalo v řeckém Volosu od 23. do 29. června, bylo pro českou reprezentaci vcelku úspěšné. Naši ploutvaři se dostali čtyřikrát do finále a osudovým umístěním bylo 7. místo. Gabriela Horáková překonala dva české rekordy na 100BF a 200BF. Zuzana Svozilová vytvořila český rekord na 200PP, který později během Univerziády ještě jednou překonala. Právě zmíněná Univerziáda, která přímo navazovala na šampionát, byla pro české reprezentanty výsledkově úspěšnější. Jakub Jarolím si vyplaval dvě stříbrné medaile na 50BF a 100BF. Zuzana Svozilová si také doplávala pro dvě stříbrné medaile a to v disciplínách 200PP a 400PP. Ty doplnila i o dvě účasti ve finále Markéta Svozilová, která byla nejlépe pátá na 50BF.

A bronz je doma!

Ve dnech 3. – 5. června 2016 se v německém Oberhausenu odehrálo Otevřené mistrovství juniorů v podvodním ragby. Česká republika v zastoupení jediného juniorského týmu z Českých Budějovic byla při tom. Čeští junioři spadli do věkové kategorie UWR18, kde se pohybovali spíše ve spodní hranici věkového limitu. Navíc to pro ně byla jedinečná příležitost poměřit síly se skoro stejně starými protivníky, protože u nás jsou jediným juniorským ragbyovým týmem. Na svém prvním mezinárodním vystoupení získal tým třetí místo.

Svaz českých potápěčů

www.svazpotapecu.cz ■ adresa: Na Strži 9, Praha 4, 140 00 ■ kontaktní osoby: Ing. Mgr. Iva Kalbáčová, Marie Lehovcová ■ telefon: 603 419 283 ■ e-mail: diver@svazpotapecu.cz
Vyřizování členských záležitostí: Úterý a čtvrtek 8–12 a 14–17 (ostatní dny dle předchozí dohody)

Redakce eNemo

Kontaktní osoba: Mgr. Iveta Benáková ■ Vaše náměty a připomínky posílejte na eNemo@svazpotapecu.cz